ΑΣΙ.86

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ ΣΑΝ ΟΠΛΟ ΠΑΛΗΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΜΑΣ

Τό νίν ἀνταν νά τρώει τήν γῆν, τρώει τήν γῆν χαρκέται,
μά τζεῖνον ἔν πού τρώεται τζιαί τζείνον καταλιέται.
Ἡ Ρωμιοσύνη ἔν φυλή, συνότξιαιρη τοῦ κόσμου, κανένας ἔν ηυρέθηκεν γιά νά τήν ἠξηλήψει, κανένας, γιαί σιέπει την πού τἄψη ο θεός μου, ἡ Ρωμιοσύνη ἔν νά χαθεῖ ὄντας ὁ κόσμος λείψει.

Οἱ ~~[illegible]~~ στίχοι αὐτοί τοῦ ἐθνικοῦ μας ποιητῆ Βασίλη Μιχαηλίδη, δείχνουν ἀνάγλυφα τόν τεράστιο ρόλο πού μπορεῖ νά παίξει ἡ ποίηση σέ στιγμές πόνου καί ἀβεβαιότητας ὅπως αὐτές πού περνᾶμε σήμερα. Ἡ ποίηση εἶναι ~~xx~~ η πιό ἄμεση μορφή τέχνης, λαίκῆς ἤ ἔντβχνης. Μέ τήν ποίηση τά τσιαττίσματα δέχεται ὁ λαός μας τίς χαρές, μέ τήν ποίηση, τό ~~xxxxxxx~~ μοιρολόϊ ἀποχαιρετᾶ τούς νεκρούς του, μέ τήν ποίηση τραγουδᾶ τούς ἡρωϊσμούς ἤ τούς πόθους του. Ἐνῶ ὅμως ἡ ποίηση μπορεῖ νά εἶναι τόσο ἄμεση, ταυτόχρονα μπορεῖ νά προχωρήσει καί σέ βάθος, νά φιλοσοφήσει ν'ἀναλύσει τά φαινόμενα καί ν'ἀνοίξει δρόμους γιά τό μέλλον ~~xx~~ ἑνός λαοῦ. Τρανά παραδείγματα τῆς συμβολῆς αὐτῆς τῆς ποίησης ὑπάρχουν ἄπειρα, σόλες τίς γλῶσσες καί σ'ὅλους τούς καιρούς. Ἄς περιορισθοῦμε ὅμως στό ~~xxxx~~ πιό πρόσφατο παράδειγμα, τήν ἀντιστασιακή ποίηση τῆς χουντοκρατούμενης Ἑλλάδας, πού κυκλοφοροῦσε ἀπό χέρι σέ χέρι ~~xxxxx~~ τονώνοντας κι'ἐμψυχώνοντας τό λαό.

Ἕνα εἶναι τώρα τό ἐρώτημα, πού θά πρέπει νά ἀπασχολήσει τή συγκέντρωση μας ἀπόψε. Ἔδωσε ἡ κυπριακή ποίηση τό παρόν της στό διάστημα πού μεσολάβησε ἀπό τό πραξικόπημα κι'ἐδῶ; Κι'ἄν ναί, ποιά ἦταν ἡ συμβολή της στήν ἀνύψωση τοῦ ἠθικοῦ τοῦ λαοῦ μας καί στήν πίστη του γιά τόν ἀγώνα πού ~~ἐπιτελεῖ~~ διεξάγει... Προσωπικά πιστεύω, ἀγαπητοί φίλοι, πώς μέσα στό μέτρο τῶν δυνατοτήτων της, ἡ κυπριακή ποίηση, καί γενικότερα ἡ κυπριακή λογοτεχνία, ἔδωσε ἕνα παρόν ὄχι ἀξιοκαταφρόνητο. Ποιητές ~~xxxx~~ ἀξιόλογοι πού γιά χρόνια εἶχαν σιγήσει, ὅπως ὁ Μάνος Κράλης, ὁ Παντελῆς Μηχανικός καί ἄλλοι, ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ ἔδωσαν μετά ἀπό τά γεγονότα ποίηση ὥριμη, βαθειά, ποίηση γεμάτη ἀπό ἀγάπη σ'αὐτό τόν τόπο. Κι'ἄλλοι ποιητές, μέ συλλογές ἤ μέ σκόρπια ποιήματα, ὅπως ὁ Κυριάκος Χαραλαμπίδης, ὁ Ἄνθος Λυκάυγης, ὁ Μιχ. Πασιαρδῆς, ἡ Εἰρήνη Παναγῆ, ὁ Φοῖβος Σταυρίδης, ὁ Θεοκλῆς Κουγιάλης, γιά ν'ἀναφέρω μονάχα τά ὀνόματα πού μούρχονται αὐτή τή στιγμή στό νοῦ, κι'ἄλλοι πολλοί ἀντέδρασαν ἄμεσα καί σωστά, δίνοντας τό δράμα τοῦ λαοῦ μας, τήν ὀργή τους γιά τούς ὑπαίτιους αὐτοῦ τοῦ δράματος ἀλλά καί τήν πίστη τους, πού ἀντλεῖται μέσα ἀπό τίς χιλιετηρίδες τῆς ὕπαρξης μας, ὅτι δέ θά χαθοῦμε.

Ἕνα δεύτερο ἐρώτημα τώρα πού θά πρέπει νά ἀπασχολήσει τή συγκέντρωση εἶναι τό ἑξῆς. Ἀξιοποιήθηκε ὅσο θἄπρεπε ἡ πνευματική δημιουργία στό ~~xxxx~~ ἐσωτερικό ἀλλά προπαντός στό ἐξωτερικό; Πόσοι ποιητές μας παρουσιάσθηκαν στό λαό μας κι'ἀπάγγειλαν τά ποιήματα τους, πόσοι κατέβηκαν στούς προσφυγικούς καταυλισμούς γιά νά ἐμψυχώσουν τούς πρόσφυγες, ~~πόσες συγκεντρώσεις ὀργανώθηκαν γιά νά γνωριστεῖ ὁ λαός μέ τούς πνευματικούς δημιουργούς.~~ ποιά πρακτική ἤ πρωτοποιήσεις ἐνθαρρύνθη δόθηκε στοῦς πνευματικούς δημιουργούς. Καί τό σπουδαιότερο, τί ἔγινε πρός τήν κατεύθυνση τῆς διαφώτισης στό ἐξωτερικό; Ἡ πνευματική δημιουργία εἶναι ἡ ταυτότητα ἑνός λαοῦ,

κι' ἄν θέλουμε νά πείσουμε τόν ἔξω κόσμο ὅτι ὑπάρχουμε ὅτι ἔχουμε μιά ἀνοικτή πληγή κι' ὅτι ἀγωνιζόμαστε γιά νά τήν κλείσουμε, ποιός θά μποροῦσε νά τό κάνει αὐτό καλλίτερα ἀπό ~~ἐπ~~ τήν ποίηση, ἡ λογοτεχνία μα, γενικά ἡ πνευματική καί καλλιτεχνική μας δημιουργία; Πόσα λοιπόν ποιήματα μεταφράσθηκαν καί στάλθηκαν στό ἐξωτερικό συνοδεύοντας φωτογραφίες ντοκουμέντα, ἤ ἐκθέσεις ζωγραφικῆς ἤ λαογραφικό ὑλικό, πόσα τραγούδια στηριγμένα σέ ποίηση ποιότητας ἔγιναν δίσκοι γιά νά φωνάξουν πρός τά ἔξω τό δράμα τοῦ λαοῦ μας; Ἐδῶ εἶναι ὁ ρόλος πρῶτα ἀπ' ὅλα τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀλλά ὄχι μονάχα αὐτῶν. Τά διάφορα πνευματικά καί ἄλλα ἱδρύματα, οἱ ὀργανώσεις, οἱ σύνδεσμοι πρέπει ν' ἀναλάβουν πρωτοβουλίες, ~~σάν αὐτή τῆς [illegible] Πορεία, πού μᾶς ἔδωσε τήν εὐκαιρία νά προβληματισθοῦμε ἀπόψε σ' αὐτό τό πραγματικά καυτό θέμα, καί πού κλείνοντας τήν εἰσήγηση μου, θά ἤθελα νά τήν εὐχαριστήσω γιά τή τιμή καί τήν εὐχαρίστηση πού μοῦ ἔδωσε.~~ σάν καί τήν ἀνθολογία, ἀλλά καί ἄλλων μορφῶν. Εἶναι καιρός νά συντονισθεῖ ἡ δράση ὅλων τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων ~~καί τῶν ἐργαζομένων σάν τοπικές~~. Εἶναι καιρός νά γίνει μιά Ἑταιρεία ποιητῶν λογοτεχνῶν, μέ μόνιμη [illegible] καί οὐσιαστική δράση, πού νά μπορεῖ νά κάνει ἐκδόσεις ἔργων, νά ἀλληλογραφεῖ πέρα κι' ἀνθρώπους μέ ὀργανώσεις τοῦ ἐξωτερικοῦ, νά ὀργανώνει ἐκδηλώσεις κάθε μορφῆς.

Κλείνοντας τή σύντομη εἰσήγησή μου θά ἤθελα νά σᾶς παρακαλέσω νά εὐχηθοῦμε στούς ἄρρωστους κι' ἐμποδισμένους ποιητές μας Παῦλο Λιασίδη καί Πέτρο Μ[illegible].